

rende ophold i Danmark eller det øvrige Schengenområde.

5. Motivation til afviste asylansøgers frivillige udrejse

5.1. Proceduren for udsendelse af afviste asylansøgere

Folketinget vedtog den 24. april 2003 regeringens lovforslag nr. L 156 af 29. januar 2003 om ændring af udlændingeloven (Skærpelse af udsendelsesforanstaltningerne, effektivisering af sagsbehandlingen vedrørende ansøgninger om humanitær opholdstilladelse m.v.), jf. Folketingstidende 2002/2003, Tillæg C, s. 338. Baggrunden for lovforslaget var navnlig regeringens ønske om at styrke arbejdet med at hjemsende afviste asylansøgere og andre udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Loven, der trådte i kraft den 1. maj 2003 som lov nr. 291 af 30. april 2003, har bl.a. gennemført en ny konsekvent procedure for udsendelse af afviste asylansøgere, herunder i form af motiverende foranstaltninger.

Hovedelementerne i den nye procedure er en udvidet anvendelse af madkasseordningen, overflytning til Center Sandholm, systematisk anvendelse af meldepligt, eventuel frihedsberøvelse samt mulighed for økonomisk støtte ved medvirken til udrejse uden ugrundet ophold.

Siden den 1. maj 2003 har politiet således i forbindelse med udrejsekontrollen intensiveret rådgivningen af udlændingen om udrejsepligten og om udsendelsesproceduren. I den forbindelse opfordres udlændingen til at medvirke til udrejsen og underskrive en erklæring herom. Udlændingen vejledes også om muligheden for at få økonomisk støtte ved medvirken til udrejse uden ugrundet ophold, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 2, og om, at politiet vil kunne give praktisk bistand til planlægning af rejsen samt foreløbigt betale billetter og transport af ejendele, hvis udlændingen ikke selv har tilstrækkelige midler, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2.

Udlændingen gøres bekendt med konsekvenserne af ikke at ville underskrive erklæringen om at medvirke til udrejsen, dvs. indstilling til Udlændingestyrelsen om anvendelse af madkasseordning, eventuelt fulgt op af indstilling til Udlændingestyrelsen om overflytning til Center Sandholm samt systematisk anvendelse af meldepligt i Center Sandholm og eventuel frihedsberøvelse.

Udlændingen orienteres endvidere om, at politiet om nødvendigt kan udsende udlændingen under anvendelse af fysisk magt og løbende vurderer, om der

er mulighed for at udsende udlændingen, selvom udlændingen ikke medvirker hertil, samt at overtrædelse af pligten til at meddele de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt, jf. udlændingelovens § 40, stk. 3, 1. pkt., kan straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1.

Vil udlændingen medvirke til udsendelsen og underskriver erklæringen herom, vil politiet sammen med udlændingen tilvejebringe forudsætningerne for udrejsen, herunder få udstedt nødvendige rejsedokumenter og tilbagerejsetilladelser ved henvendelse til hjemlandets myndigheder, og derefter planlægge udrejsen. Har udlændingen samarbejdet med politiet under hele udsendelsesforløbet, kan udlændingen i forbindelse med, at politiet påser, at udlændingen udrejser af landet, få udbetalt økonomisk støtte, hvis betingelserne i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, i øvrigt er opfyldt.

Afviser udlændingen at medvirke til udsendelsen, indstiller politiet straks til Udlændingestyrelsen, at udlændingen sættes på madkasseordningen og overflyttes til Center Sandholm. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen sættes på madkasseordningen, medmindre særlige grunde taler derimod, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10, nr. 2. Foreligger der særlige grunde, vil Udlændingestyrelsen i stedet umiddelbart kunne træffe afgørelse om overflytning af udlændingen til Center Sandholm, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. pkt.

Når en udlænding har været undergivet madkasseordningen i en måned, foretager politiet på ny udrejsekontrol. Udlændingen indskærpes på ny udrejsepligten og opfordres til at medvirke til udrejsen. Ønsker udlændingen på dette tidspunkt at medvirke hertil, behandler politiet sagen videre som beskrevet ovenfor om udlændinge, der medvirker til udrejsen. Udlændinge, som først på dette tidspunkt ønsker at medvirke, har dog ikke mulighed for at få økonomisk støtte efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2.

Ønsker udlændingen fortsat ikke at medvirke til udsendelsen, indstiller politiet straks til Udlændingestyrelsen, at udlændingen overflyttes til Center Sandholm. Politiet kan – om nødvendigt under anvendelse af frihedsberøvelse – sørge for, at udlændingen flytter til Center Sandholm.

Udlændinge, der overflyttes til Center Sandholm, pålægges meldepligt hos politiet i Center Sandholm to gange om ugen som led i proceduren med at motivere